

JAKIE MAMY PRAWA
I OBOWIĄZKI? – OPRACOWANIE
REGULAMINU LITERKOWA

RENATA
PASYMOWSKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program edukacji wczesnoszkolnej w szkole podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Agnieszka Karczewska-Gzik
Recenzja merytoryczna – mgr Maria Ferenc
mgr Jadwiga Iwanowska
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
mgr Urszula Borowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Czas trwania zajęć:

3 godz. lekcyjne.

Temat:

Jakie mamy prawa i obowiązki? – opracowanie regulaminu Literkowa.

Cele główne:

- uświadomienie dzieciom ich praw i obowiązków,
- wdrażanie uczniów do sprawnego posługiwania się podanym słownictwem,
- doskonalenie argumentowania i wnioskowania w oparciu o podane informacje,
- ukazanie uczniom, na czym polega mediacja,
- rozwijanie emocjonalno-społecznej i motywacyjnej sfery rozwoju ucznia,
- niwelowanie napięć emocjonalnych dzieci.

Cele operacyjne – uczeń:

- wypowie się na określony temat, zastosuje słownictwo zawierające określoną trudność ortograficzną, zabierze głos w debacie, użyje argumentów, zastosuje kontrargumentowanie, ułoży zdania złożone, zastosuje kompromisowe rozwiązanie, wykaże się zgodną współpracą, zapanuje nad emocjami, podporządkuje się zasadom.

Metody:

asymilacji wiedzy – pogadanka, praca ze słownictwem, dyskusja, waloryzacyjne, praktyczne – wielokrotnych ćwiczeń, realizacja zadań wytwórczych, aktywizujące – pracy we współpracy, twórczego rozwiązywania problemów.

Formy pracy:

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Środki dydaktyczne:

maskotki przyjaciół z Literkowa, słowniczek ortograficzny, zestaw słownictwa, prezentacja multimedialna, nagranie fragmentu debaty.

Przebieg zajęć:

1. **Zapoznanie z tematem i celami zajęć, określenie NaCoBeZU** – zabieranie głosu w dyskusji, argumentowanie, kontrargumentowanie, pójście na kompromis, stworzenie regulaminu, zastosowanie słownictwa.
2. **Przypomnienie wiadomości na temat praw i obowiązków dziecka.**
Nauczyciel przedstawia prezentację multimedialną. W trakcie jej trwania sprawdza rozumienie sformułowań.

- 3. Rozmowa na temat regulaminów i powodów, dla których są tworzone.**
Uczniowie podają przykłady i argumenty. Odniesienie się do klasowego regulaminu.
- 4. Wystąpienie Burmistrza Literkowa.** Zaprasza dzieci do debaty na temat regulaminu, który będzie tworzony w miasteczku, gdzie mieszkają litery.
- 5. Przygotowanie do debatowania.** Krótka prezentacja debat politycznych.
Wyjaśnienie, czym jest debata i co oznacza słowo „debatować”. Można posłużyć się słownikiem lub internetem. Wypisanie zasad debatowania.
- 6. Ustalenie celu debaty: stworzenie regulaminu Literkowa.**
- 7. Podział klasy na siedem zespołów. Komunikowanie się w j. polskim.**
Każda grupa losuje przyjaciela, którego będzie reprezentowała w czasie debaty. Podczas pracy w zespole mają zapaść ustalenia co do praw i obowiązków, których życzyłyby sobie każda literka jako obywatel Literkowa. Rzecz jasna chodzi o użycie trudnych w zapisie wyrazów, np. sprzątać, uczyć, słuchać, korzystać, przestrzegać, zachowanie, zakłócać, cicho, wyrażanie, zmuszać, może, szacunek, ochrona, chęć, strażnik, szczególnie, życie, wszyscy, zawsze, wszędzie, kultura, higiena, także, kształcenie, poruszanie się, należy, czuwanie, współpraca, honor, przemoc, hałas, wspólnie, humor, każdy, cudzej, używanie, rzeczy. Uczniowie mają do dyspozycji mniejszy lub większy zestaw słownictwa i wybierają konkretne wyrazy, komponując kolejne punkty do regulaminu. Tworzą zdania złożone typu: „..., ponieważ...”, „..., bo...” itp.
- 8. Przeprowadzenie debaty przez Burmistrza,** w rolę którego wciela się nauczyciel. Przedstawiciele grup zabierają głos w imieniu reprezentowanych przyjaciół i prezentują wymyślane przez zespół punkty, np. „Musicie mnie słuchać, bo mam rozum”. Ważne jest, by inne zespoły odnosiły się do przedstawionych propozycji, np. „My niczego nie musimy robić! Prosimy, abys zmienić wyraz »musicie« na inny” itp.
- 9. Dokonanie poprawek przez zespoły.** Odczytanie przez **Burmistrza** punktów Regulaminu Literkowa. Powiązanie ortogramów z konkretnym przyjacielem. Zapisanie trudności ortograficznej w odpowiednim kolorze. Wywieszenie zdań na klasowej gazetce.
- 10. Głosowanie zespołów za przyjęciem wersji regulaminu po poprawkach.**
- 11. Ocena jakości debaty dziecięcej.** Nauczyciel głównie bierze pod uwagę zaangażowanie uczniów.
- 12. Zabawy utrwalające słownictwo,** które wystąpiło w regulaminie, np. szyfry: każdy znak ma numer zgodny z kolejnością alfabetyczną. (Tę i inne propozycje można znaleźć w: Pasymowska Renata, *Program nauczania ortografii w klasach I–III. Moi przyjaciele z Literkowa*, Impuls, Kraków 2017).
- 13. Podsumowanie zajęć.** Uczniowie wypowiadają się na temat przebiegu ćwiczeń. W domu mają opracować wspólnie z rodzicami regulamin domowy i wykorzystać słownictwo z zajęć.

Komentarz metodyczny

Uczniowie ze SPE mają okazję do trenowania umiejętności w pracy we współpracy. Mierzenie się z argumentem rozmówcy sprawia tym dzieciom największe trudności, ponieważ nie zawsze radzą sobie z emocjami.